

Nadživjele su dinosaure, razmišljaju krakovima, 'emotivne su' i mogu naučiti gotovo sve što im se pokaže. Vijest o otvaranju prve farme hobotnica potaknula je nedavno prosvjede diljem svijeta.

Više od 75 svjetskih organizacija za zaštitu i prava životinja prošle je nedjelje u brojnim svjetskim gradovima prosvjedovalo protiv otvaranja prve svjetske farme hobotnica u Španjolskoj.

Zgroženi su i znanstvenici koji poručuju da se ova bića ne bi smjela komercijalno uzgajati za hranu. Tim stručnjaka proučio je više od 300 znanstvenih studija koje potvrđuju da hobotnice pokazuju emocije, od radosti i uzbuđenja do tuge i boli.

To potvrđuje također instruktor ronjenja i istraživač Velimir Vrzić koji je jednom zgodom svjedočio čudesnom prizoru - ugledao je vršu s četiri zarobljene hobotnice dok je peta bila slobodna i dvama krakovima se dodirivala s jednom unutra.

„Taj dirljivi prizor dokaz je njihove inteligencije“, drži.

Brže od treptaja

Ova nevjerojatno prilagodljiva bića uspjela su preživjeti stotinama milijuna godina u oceanima punim predatora.

Njihove prilagodbe na okolinu hitrije su nego u bilo koje druge životinje, promjena kamuflaže događa se brže od najbržeg treptaja oka. U sat vremena jedan je istraživač izbrojao čak 177 prilagodbi.

„Dimenzije i građa mozga hobotnice relativno sliči ljudskom“, kaže Marko Miliša, izvanredni profesor na PMF-u u Zagrebu koji studente poučava o beskralježnjacima.

Međutim, cijelo hobotničino tijelo isprepleteno je neuronima i većina ih se nalazi u krakovima, ne u mozgu.

Krakovima razmišlja, njima osjeća okus i miris pa je sposobna iznimno brzo analizirati okolicu i shodno tome munjevito reagirati. Znanstvenici vjeruju da za gledanje ne koristi samo oči već cijelu kožu.

Iako uglavnom živi samo godinu-dvije može se podićiti sposobnošću planiranja. Poput sisavaca, primjerice, plijen zna spremati 'za poslije'.

„Vrlo je zagonetno kako i kada je to naučila“, rekao je Hini Miliša koji smatra da takvo ponašanje hobotnicama nije urođeno.

Raspoznaju ljude

Hranu ponekad skriva u ljuske ili rupe koje zatvara kamenjem. Donedavno se mislilo da takva ponašanja mogu demonstrirati samo ljudi, neki primati i određene vrste ptica.

Zna, osim toga, odvrnuti čep na boci ili otvoriti kutiju kako bi došla do hrane. Izvrsna je također u testovima memorije. Može raspoznati različite ljude, čak kada su jednako odjeveni.

Zaigrane su i vrlo znatiželjne, no nisu društvene pa je nejasno zašto i kako im se inteligencija toliko razvila. Stručnjaci naime smatraju da upravo socijalizacija potiče njezin razvoj. Proučavajući hobotnice, čini se da je u tom pogledu ipak presudna borba za preživljavanje.

„Njihova inteligencija usporediva je s onom u kitova. Teško da bi našli organizam, pogotovo u beskralježnjaka, koji je sličniji našoj vrsti“, navodi Miliša.

Neobično je, ističe, da su ove životinje toliko udaljene od ljudi na evolucijskom stablu razvile tako kompleksna ponašanja.

Dodaje da visoka razina inteligencije inače ima smisla kod vrsta s duljim životnim vijekom što cijelu priču čini još nelogičnijom.

Fascinantna je i njihova briga za potomstvo. Kod nekih vrsta, ženke danonoćno štite oplodena jaja za vrijeme čega se manje ili više iscrpe, ponekad i ugibaju od gladi.

Krivolov

Lakoća kojima ih ljudi mogu uloviti čini se apsurdnom. Naime, na stjenovitim plažama mogu se vidjeti kupaci kako ih rukom vade iz mora što je moguće objasniti time da se ne boje jer se radi o vršnim predatorima, ali i njihovom znatiželjom.

Istraživač Vrzić smatra da je krivolov poguban za brojnost morskih organizama.

Kaže da se ne radi o “nonićima koji bace vršu da ulove dvije kile ribe za objed“. Radi se o ozbiljnom kriminalu pojedinaca koji od prodaje ilegalnog ulova na crnom tržištu jako dobro žive, upozorava.

Nelojalnu konkurenciju želi suzbiti i EU upozoravajući da je ilegalni ribolov ozbiljna prijetnja registriranim ribarima, održivosti i bioraznolikosti. Stoga u skladu s ciljevima Zelenog plana i Strategije biološke raznolikosti Europski parlament i Komisija rade na jačanju zaštite morskih ekosustava.

Nelegalnim izlovom morskih organizama životinje se masakriraju, upozorava Vrzić.

“Nemojmo raditi okolišu ono što ne bi htjeli da se radi nama“, poručuje. Međutim, ne vidi kako tom problemu stati na kraj jer bi “za učinkovito nadgledanje podmorja trebalo tisuće ronioca“.

Kako bi doskočili problemu, eurozasupnici su sukladno EU strategiji Od polja do stola u 2021. zatražili osiguranje sljedivosti proizvoda ribarstva i akvakulture u cijelom prehrambenom lancu. EP ustraje na tome da potrošači znaju kada, gdje i kako su ulovljeni proizvodi koje kupuju.

Hobotnice će opstati

Razmišljaju i osjećaju: Hobotnice ne treba uzgajati za hranu

Kategorija: MAGAZINAžurirano: Nedjelja, 10 Travanj 2022 07:26

Objavljeno: Nedjelja, 10 Travanj 2022 07:26

Hobotnice žive u svim morima svijeta i u najraznolikijim staništima. Miliša ne strahuje za njihov opstanak jer su “postojale prije dinosaura i još uvijek su tu”.

U Jadranu je najzastupljenija obična hobotnica težine oko dva kilograma koja poživi godinu do dvije. Najveće su pacifičke, poznatije kao divovske, koje mogu težiti do 50 kilograma. Žive nešto duže, u akvarijima čak i do pet godina.

Miliša je ispričivijedao zgodu o Amerikancima i ulovljenim divovskim hobotnicama. Nisu ih imali kamo smjestiti pa su završile s morskim psima. Sljedeće jutro u akvariju su našli samo hobotnice.

Ogromne ili sasvim male, zapanjujuće pokretljive, majstori kamuflaže, iznimno inteligentne, fantastične i bizarne – hobotnice nikoga ne ostavljaju ravnodušnim, napose znanstvenike. Oni su, shodno tome, osudili planove španjolske tvrtke nazvavši ih etički i ekološki neopravdanim.

Znanstvenici su uvjereni da je 'humani' uzgoj hobotnica nemoguć, stoga su pokrenuli kampanju 'Suosjećanje u svjetskoj poljoprivredi'.

U sklopu inicijative poslali su otvorena pisma svjetskim vladama, među kojima i Španjolskoj, s ciljem zabrane komercijalnog uzgoja. (Hina)

